

Examen VMBO-GL en TL 2023

drama

tijdvak 2

woensdag 21 juni

09.00 - 11.00 uur

Vergeet niet je op te zetten!

Klik op 'Start' om te beginnen.

Start ▶

Het examen bestaat uit drie blokken met in totaal 39 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 60 punten te behalen.
Voor elke vraag staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Blok 1: Swan Lake

Blok 2: Sluier

Blok 3: Dumbo

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Blok 1 Swan Lake

Dit blok gaat over de voorstelling *Swan Lake* van Jakop Ahlbom met ICK Dans Amsterdam. *Swan Lake* is een bewerking van het wereldberoemde ballet *Het zwanenmeer*.

Het verhaal gaat over een meisje, dat door een tovenaar veranderd is in een witte zwaan. Tijdens het jagen in het bos staat een prins op het punt de witte zwaan neer te schieten, als zij plots in een mooie vrouw verandert. De prins wordt verliefd op haar en nodigt haar uit op zijn kasteel. Daar verschijnt een zwarte zwaan die het evenbeeld is van de witte zwaan. De prins vergist zich en denkt dat het zijn geliefde, witte zwaan is. De prins ziet uiteindelijk zijn vergissing in, maar het is te laat; de witte zwaan sterft.

Op de afbeelding zie je het affiche van de voorstelling *Swan Lake*. De letters op het affiche vormen een contrast: boven zijn de letters zwart, beneden zijn de letters wit.

(1p) Noem nog drie contrasten die je ziet op het affiche.

De vragen 2 en 3 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

In het fragment zie je een witte en een zwarte zwaan. Er worden hier twee kunstdisciplines gebruikt.

(1p) Noem deze twee kunstdisciplines. Laat het kostuum buiten beschouwing.

In het fragment zien de bewegingen er absurd uit.

(1p) Geef aan waarom de bewegingen er absurd uitzien.

De regisseur wil in de voorstelling twee werelden laten zien. De droomwereld van de witte en de zwarte zwaan in het bos, en de witte, rijke wereld van de prins.

In het fragment maakt de prins in het bos kennis met de zwarte en de witte zwaan. De ontmoeting is de cue voor een lichtwissel (die nog moet plaatsvinden).

(3p) Je bedenkt een lichtplan bij deze cue dat past bij de witte wereld van de prins.

In het lichtplan beschrijf je:

- de lichtsterkte
- de lichtkleur
- de lichtrichting
- het effect op de palen/bomen

Let op, bij elk onderdeel van het lichtplan gebruik je de palen/bomen.

Let op, elk onderdeel van het lichtplan past bij de WITTE wereld van de prins.

De danser in het rood-zwart transformeert naar een zwaan.

(1p) Noem vier precieze bewegingen waaruit de transformatie naar een zwaan blijkt.

In fragment 1 zie je de zwanen uit *Swan Lake*. In fragment 2 zie je de zwanen uit het oorspronkelijke ballet.

- (4p) - **Noem een verschil in mise-en-scène tussen fragment 1 en fragment 2.**
- **Noem een overeenkomst in mise-en-scène van fragment 1 en fragment 2.**
 - **Noem een verschil in lichaamshouding tussen fragment 1 en fragment 2.**
 - **Noem een kostuumonderdeel dat verschilt tussen fragment 1 en fragment 2 waardoor de beweging verandert.**

De vragen 7 en 8 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

De witte wereld van de prins kent veel rijkdom.

(1p) Noem twee verschillende soorten vormgevingsmiddelen waaraan je kunt zien dat de wereld van de prins rijk is. Leg beide antwoorden uit.

Voor de manier waarop de muziekbond op het podium is te zien, is er een theaterbegrip.

(1p) Noem het theaterbegrip voor de manier waarop de muziekbond hier te zien is.

Je ziet dat de hofhouding de zwarte zwaan pest.

(1p) Beschrijf drie verschillende handelingen van de hofhouding waaruit blijkt dat de zwarte zwaan gepest wordt.

De witte zwaan heeft spijt van wat er in het kasteel is gebeurd en is achter de zwarte zwaan aangegaan. Ze zijn weer samen, maar de sfeer verandert. De verandering van sfeer hoor je ook in de verandering van de muziek.

- (2p) - Welke verandering van sfeer hoor je?**
- Geef daarna aan hoe je die verandering hoort in de muziek.

De prins gaat terug naar het bos. Daar neemt het verhaal een wending.

(1p) Noem alle spelgegevens van deze scène en beschrijf daarmee de wending in het verhaal die je ziet in het fragment.

De prins heeft gekozen voor de zwarte zwaan. Deze afloop is zeer dramatisch vormgegeven: de scène is dreigend.

Er zijn zes soorten vormgevingsmiddelen.

- (4p) - Noem de zes soorten vormgevingsmiddelen.**
- **Kies daarna de vijf soorten vormgevingsmiddelen die in dit fragment bijdragen aan de dreiging van de scène. Leg steeds je antwoord uit.**

De witte zwaan sterft.

(2p) Schrijf een monoloog voor de witte zwaan die past bij een sterfscène.

Doe het als volgt:

- De monoloog bestaat uit zes zinnen.
- De tekst van de monoloog past bij een sterfscène.
- In de monoloog wordt een innerlijk conflict van de witte zwaan beschreven.

De regisseur Jakob Ahlbom zegt in een interview dat hij bij het maken van *Swan Lake* beïnvloed is door mime, horror en goochelen.

(1p) Geef per fragment (1, 2, 3) aan of de regisseur hier beïnvloed is door mime, horror of goochelen. Leg steeds je antwoord uit.

Blok 2 Sluier

Dit blok gaat over de voorstelling *Sluier* van danstheater AYA. De Arabische-Nederlandse personages in deze voorstelling leven tussen twee werelden, namelijk tussen de Nederlandse cultuur en de cultuur van hun ouders. Dit brengt soms uitdagingen met zich mee.

In het fragment zie je Layla. Zij is het hoofdpersonage van de voorstelling.

Layla heeft een innerlijk conflict.

(1p) Beschrijf dit innerlijke conflict.

Een van de vrouwen is als moslim opgevoed door een moslim vader en een katholieke moeder. De vrouw is nu bang, want "wat krijgen zij [haar eigen kinderen] voor wereld?"

(1p) Beschrijf de wereld waarvoor de vrouw waarschijnlijk bang is.

De vragen 17, 18 en 19 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Drie vrouwen uit de voorstelling dansen voor het publiek.

De vrouwen zeggen "nee" tegen het publiek. Hiermee geven ze hun grens aan.

(1p) Noem het theaterbegrip voor 'ineens tegen het publiek praten'.

De vrouwen zeggen: "Het is niet goed".

(1p) Noem twee handelingen die volgens de vrouwen 'niet goed' zijn en die zij zelf uitvoeren.

Aan het einde van het fragment voeren de vrouwen een handeling uit.

- (2p) - **Noem de handeling.**
- **Welke emotie uit het fragment willen ze met deze handeling onderdrukken? Leg je antwoord uit.**

De vragen 20 en 21 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Je zou kunnen zeggen dat de ouders van Layla voor weinig bewegingsvrijheid zorgen.

(2p) Beschrijf drie handelingen van de OUDERS die ervoor zorgen dat Layla weinig bewegingsvrijheid heeft.

Dit is een voorstelling met acteurs die verschillende culturele achtergronden hebben (een multiculturele cast). Waarschijnlijk heeft de regisseur hier bewust voor gekozen.

(2p) Geef twee redenen waarom de regisseur bewust gekozen heeft voor een multiculturele cast.

Layla lijkt de liefde toe te laten. Toch zie je in het fragment dat Layla nog andere emoties voelt dan verliefdheid.

- (2p) - Noem een andere emotie die je bij Layla ziet.**
- **Beschrijf drie kenmerken van de mimiek van Layla bij deze emotie.**

De vragen 23 en 24 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

(2p) Noem drie kunstdisciplines die in het fragment voorkomen en beschrijf steeds welke functie de discipline heeft in het fragment.

De muziek in fragment 1 contrasteert met de muziek in fragment 2.

(1p) Noem twee contrasten tussen de muziek in fragment 1 en fragment 2.

Layla kijkt naar haar ouders. Ze zegt: "Mag ik zijn wie ik ben?"

(2p) Schrijf een dialoog waarbij Layla een conflict heeft met een ander personage.

Doe het als volgt:

- Schrijf de dialoog in zes clausen, waarbij het thema van de dialoog is: Mag ik zijn wie ik ben?
- Verzin een ander conflict dan in de voorstelling wordt gebruikt.

De ouders van Layla betrappen haar met haar vriend. De vader is kwaad en gaat achter de vriend aan waarna een gevecht volgt. De moeder probeert Layla nog te verdedigen, maar Layla wordt verstoten door haar familie.

Een van de acteurs komt op en vindt dat dit ook anders kan. De acteurs bedenken samen andere oplossingen voor de afloop, namelijk:

- 1 Ze mogen samen zijn, maar niet in het huis van de ouders.
- 2 Het wordt de moeder te veel en zij valt flauw, ze moet naar het ziekenhuis en de vriend is de enige met rijbewijs.
- 3 De vriend wordt besneden en hij bekeert zich, wordt moslim en dan is het oké.
- 4 Totale acceptatie (hij hoeft zich niet te bekeren, hij mag toch verkering hebben met Layla, en hij mag bij haar ouders thuis komen).

- (1p) - Kies een van de bovenstaande oplossingen voor de afloop. Het tijdstip van de scène is 's avonds net nadat Layla en haar vriend betrapt zijn door haar ouders.**
- **Noem de spelgegevens en beschrijf ze bij de gekozen afloop.**

Blok 3 Dumbo

Dit blok gaat over de live-actionremake van de tekenfilm *Dumbo*.

Holt Farrier keert terug bij zijn kinderen en bij circus Medici waar hij werkte. Farrier krijgt de taak te zorgen voor de pasgeboren babyolifant. De babyolifant heeft heel grote oren, waarmee hij wordt gepest. De kinderen van Farrier ontdekken echter dat in die oren een bijzondere gave schuilt: de babyolifant kan ermee vliegen.

Het begin van de film wil je meevoeren naar een avontuurlijk circusleven. Daarvoor wordt gebruikgemaakt van een bewegende camera.

(1p) Welke bewegingen maakt de camera in dit fragment om je mee te voeren naar een avontuurlijk circusleven? Geef drie antwoorden.

In het fragment zie je een montage van filmbeelden.

(1p) - Wat is een montage?

De filmbeelden geven informatie over circus Medici. Zo wordt duidelijk dat het circus verschillende acts heeft, zoals olifanten, acrobatiek, paarden, jongleurs, clowns, een sterke man, goochelaars, een man verkleed als aap, poedels.

(1p) - Welke informatie over circus Medici wordt in dit fragment nog meer duidelijk? Geef drie verschillende antwoorden.

Paardendresseur Holt Farrier heeft in de oorlog gevochten en keert nu terug bij zijn kinderen.

In dit fragment is er non-verbaal spel.

Er zijn drie non-verbale uitingsmogelijkheden.

- (2p) - Wat zijn de drie non-verbale uitingsmogelijkheden?**
- **Geef van elk van de drie een voorbeeld uit dit fragment.**

De babyolifant is geboren. Moeder Jumbo staat erbij. Circusdirecteur Max Medici wordt geroepen.

Er zijn zes manieren om te verwijzen naar de werkelijkheid.

(1p) Op welke manier verwijst dit babyolifantje naar de werkelijkheid? Leg je antwoord uit.

De babyolifant zit in een hok, gescheiden van zijn moeder. Milly en Joe, de kinderen van Holt Farrier, komen hem opzoeken.

De muis met het pakje in dit fragment had in de oorspronkelijke tekenfilm de hoofdrol naast Dumbo. In de live-actionfilm wordt hij geëerd met dit korte optreden. Hier is hij vervangen door menselijke hoofdrolspelers zoals Milly en Joe Farrier.

(1p) Waarom hebben de makers van de live-actionfilm de muis vervangen door mensen?

In deze scène ontdekken de kinderen de gave van de babyolifant. Het verhaal gaat lopen.

(1p) Wat is het theaterbegrip voor de fase in de spanningsopbouw waarin het verhaal gaat lopen?

De vragen 33 en 34 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

De babyolifant heeft de naam Dumbo gekregen. Zijn gave is ontdekt en wordt nu gebruikt in een circusact. Het lijkt mis te gaan.

- (2p) - Noem drie verschillende soorten vormgevingsmiddelen die in dit fragment worden gebruikt om Dumbo zielig te maken.**
- **Leg bij elk soort vormgevingsmiddel uit hoe het Dumbo zielig maakt.**

(1p) Wat is de theaterterm voor het licht dat aan het eind van het fragment op Dumbo schijnt?

De vragen 35 en 36 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Dumbo's gave is opgemerkt. De directeur van het enorme pretpark Dreamland, meneer Vandervere, heeft het hele circus overgenomen. Dumbo krijgt een nieuwe act in de show in het pretpark.

Voordat Dumbo zelf moet optreden, is hij onder de indruk van een andere act: van zeepbellen worden enorme olifanten geblazen.

(1p) Wat is de cue voor het optillen van de ringen met zeepsop?

(1p) Is de muziek in dit fragment onderdeel van de werkelijkheid of van de spelwerkelijkheid? Leg je antwoord uit.

De vragen 37 en 38 hebben betrekking op hetzelfde fragment.

Meneer Vandervere heeft de artiesten van circus Medici bedrogen. Ook heeft hij opdracht gegeven om de moeder van Dumbo te doden. De artiesten hebben een plan om de olifant te bevrijden.

Dumbo is naar de controlekamer in de toren gevlogen en heeft de elektriciteit uitgeschakeld. Vandervere klimt ook naar de controlekamer om te kijken wat er mis is.

In het fragment toont Vandervere zijn karakter.

- (2p) - Noem drie karaktereigenschappen van Vandervere die je ziet in het fragment.**
- **Beschrijf bij elke karaktereigenschap een fysieke handeling waaruit die eigenschap blijkt.**

De acrobate die nu bij Dumbo is, werd eerst ook uitgebuit door Vandervere.

Zij vraagt aan Vandervere: "Zoek je het woord koningin?"

(1p) Geef de denktekst van de acrobate als ze deze zin uitspreekt.

Circusdirecteur Max Medici is een nieuw circus begonnen zonder wilde dieren. Dumbo en zijn moeder zijn teruggebracht naar Afrika. Dit einde heeft, behalve amuseren, nog een andere functie van theater (en film).

(2p) - Noem de drie andere functies van theater (naast amuseren).

- **Bij welke functie past volgens jou dit einde? Leg je antwoord uit.**

Dit was de laatste vraag van het examen.

Klik op of als je de vragen nog eens wilt langslopen.

Klik op de knop 'Stoppen' als je klaar bent.

Einde